

The Holy See

PORUKA PAPE BENEDIKTA XVI. ZA KORIZMU 2009.

11. prosinca 2008.

"I propostivši četrdeset dana i četrdeset noći, napokon ogladnje" (Mt 4, 2)

Draga braćo i sestre!

Na početku ove korizme, koja predstavlja intenzivniju duhovnu pripravu, liturgija nam ponovno predlaže tri pokorničke vjebe vrlo drage biblijskoj i kršćanskoj tradiciji – molitvu, milostinju i post – kako bi nas pripremila bolje proslaviti Uskrs i tako iskusiti Boju moć koja, kako ćemo slušati na vazmenom bdjenju, "goni zločine, pere krivice i nevinost vraća palima, a radost tunima. Goni mrnje, uspostavlja slogu i sagiba vlasti" (Vazmeni hvalospjev). U svojoj uobičajenoj korizmenoj poruci, htio bih se ove godine zadržati u razmišljanju o vrijednosti i značenju posta. Korizma, naime, doziva u pamet Isusov četrdesetodnevni post u pustinji prije nego će započeti svoje javno djelovanje. Čitamo u Evanđelju: "Duh tada odvede Isusa u pustinju da ga đavao iskuša. I propostivši četrdeset dana i četrdeset noći, napokon ogladnje" (Mt 4,1-2). Poput Mojsija prije nego će primiti ploče Zakona (usp. Izl 34,28), poput Ilije prije susreta s Gospodinom na gori Horebu (usp. 1 Kr 19,8), tako se Isus molitvom i postom pripremao za svoje poslanje, čiji je početak bila teška borba s napasnikom.

Moemo se zapitati koju vrijednost i smisao ima za nas kršćane lišavati se nečega što je po sebi dobro i korisno za naše uzdravanje. Sveto pismo i čitava kršćanska tradicija uče da je post od velike pomoći za izbjegavanje grijeha i svega što navodi na grijeh. Zato se u povijesti spasenja više put ponavlja poziv na post. Već na prvim stranicama Svetog pisma Gospodin zapovijeda čovjeku da se uzdri od konzumiranja zabranjenog voća: "Sa svakoga stabla u vrtu slobodno jedi, ali sa stabla spoznajе dobra i zla da nisi jeo! U onaj dan u koji s njega okusiš, zacijelo ćeš umrijeti!" (Post 2,16-17). Komentirajući tu Boju zapovijed, sveti Bazilije primjećuje da je "post zapovjeden u raj" i "prva takva zapovijed je dana Adamu". On zato zaključuje: "To 'da nisi jeo' je,

dakle, zakon posta i uzdravanja" (usp. Sermo de jejunio: PG 31, 163, 98). Budući da smo svi opterećeni grijehom i njegovim posljedicama, post nam se nudi kao sredstvo za ponovnu uspostavu prijateljstva s Gospodinom. Tako je činio Ezra prije nego će krenuti na put povratka iz progonstva u Obećanu zemlju, pozvavši narod da posti "da bismo se – reče – ponizili pred Bogom svojim" (8,21). Svemogući je čuo njegovu molitvu i zajamčio mu svoju naklonost i zaštitu. Isto su učinili stanovnici Ninive, koji, odlučivši se odazvati Joninu pozivu na pokoru, proglasiše, kao svjedočanstvo svoje iskrenosti, post govoreći: "Tko zna, moda će se povratiti Bog, smilovati se i odustati od ljutoga svog gnjeva da ne izginemo?" (3,9). I tada Bog vidje njihova djela te ih poštedi.

U Novome zavjetu Isus objašnjava duboki razlog posta, stigmatizirajući dranja farizeja, koji su strogo obdrali propise nametnute zakonom, ali im je srce bilo daleko od Boga. Pravi post, ponavlja i na drugome mjestu boanski Učitelj, je vršiti volju Oca nebeskog, koji "vidi u skrovitosti, uzvratit će ti" (Mt 6,18). On sam daje primjer za to odgovarajući đavlu, po završetku 40 dana provedenih u pustinji, da "ne ivi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi što izlazi iz Bojih usta" (Mt 4,4). Pravi post dakle ima za cilj jesti "pravu hranu", koja je vršiti volju Očevu (usp. Iv 4,34). Ako prema tome Adam nije poslušao Gospodinovu zapovijed "da ne jede sa stabla spoznaje dobra i zla", postom se vjernik eli ponizno podloiti Bogu, pouzdavajući se u njegovu dobrotu i milosrđe.

Vidimo da je praksa posta bila vrlo raširena u prvoj kršćanskoj zajednici (usp. Dj 13,3; 14,22; 27,21; 2 Kor 6,5). I crkveni oci govore o snazi posta, koji moe obuzdati grijeh, ukrotiti poude "staroga Adama" i utrti u vjernikovu srcu put k Bogu. Post je uz to česta praksa koju su preporučivali sveci svih vremena. Petar Krizolog piše: "Post je duša molitve a milosrđe ivot posta, zato neka onaj koji moli posti. Onaj pak koji posti neka bude milosrdan. Onaj koji eli da mu molitva bude uslišana, neka usliši onoga koji mu se obrati nekom molbom. Onaj koji eli da mu Bog otvori srce neka ne zatvara svoje onome koji ga za nešto zamoli" (Sermo 43; PL 52, 320. 332).

U naše dane, praksa posta kao da je pomalo izgubila na svojoj duhovnoj vrijednosti i, u kulturi obiljeenoj traenjem materijalnog blagostanja, nekako više poprimila vrijednost terapijske mjere za brigu o vlastitom tijelu. Post zacijelo koristi tjelesnom zdravlju, ali je za vjernike u prvom redu "terapija" za liječenje sveg onoga što čovjeka sprječava da se prikloni Bojoj volji. U apostolskoj konstituciji Paenitemini iz 1966. sluga Boji Pavao VI. uočio je potrebu da se post smjesti u kontekst poziva svakog kršćanina da "ne ivi više za samoga sebe, već za onoga koji ga je ljubio i dao samoga sebe za nj, i... također ivjeti za braću" (usp. Prvo poglavlje). Korizma bi mogla biti zgodna prigoda da se ponovno prisjetimo odredbi sadranih u spomenutoj apostolskoj konstituciji, valorizirajući istinsko i trajno značenje te drevne pokorničke prakse, koja nam moe pomoći mrtviti našu sebičnost i otvoriti srce ljubavi prema Bogu i blinjemu, što je prva i najviša zapovijed novog Zakona i saetak čitavoga evanđelja (usp. Mt 22,34-40).

Vjerna praksa posta pridonosi k tomu da osoba, tijelo i duša, stekne jedinstvo pomaući joj da se kloni grijeha i raste u prisnosti s Gospodinom. Sveti Augustin, koji je dobro poznao vlastite

negativne sklonosti i nazvao ih "vrlo zamršenim i zapletenim čvorom" (Ispovijesti, II., 10.18), u svojem traktatu Korisnost posta, pisao je: "Zadajem si određenu kaznu, ali to činim zato da mi On oprosti; samoga sebe kanjavam da mi On pomogne, da omilim u njegovim očima, da prispijem uivanju njegove miline" (Sermo 400, 3, 3; PL 40, 708). Odricanjem materijalne hrane koja hrani tijelo olakšava se nutarnju raspoloivost za slušanje Krista i hranjenje riječju spasenja. Postom i molitvom omogućujemo Njemu da dođe i utai onu dublju glad koju osjećamo u srcu: glad i eđ za Bogom.

Istodobno, post nam pomae da postanemo svjesni situacije u kojoj ive mnoga naša braća. U svojoj Prvoj poslanici sveti Ivan upozorava: "Tko ima dobra ovoga svijeta i vidi brata svoga u potrebi pa zatvori pred njim srce - kako ljubav Boja ostaje u njemu?" (3,17). Dragovoljni post nam pomae ugledati se na milosrdnog Samarijanca, koji se saginje i pritječe u pomoć bratu koji trpi (usp. enc. Deus caritas est, 15). Kada slobodno odlučimo odreći se nečega kako bismo pomogli drugima, pokazujemo na konkretan način da nam blinji u nevolji nije tuđinac. Upravo da bi se odrao ivim taj stav prihvaćanja i panje prema braći, potičem upe i sve druge zajednice da osnae u korizmi praksu osobnog i zajedničkog posta, njegujući također slušanje Boje riječi, molitvu i milostinju. To je, od samih početaka, bilo nešto uobičajeno u kršćanskim zajednicama, u kojoj su organizirane posebne kolekte (usp. 2 Kor 8-9; Rim 15,25-27) i vjernici su pozivani dati siromašnima ono što su, zahvaljujući postu, stavili na stranu (usp. Didascalia Ap., V, 20,18). Danas tu praksu treba ponovno otkriti i na nju poticati, posebno tijekom korizmenog liturgijskog vremena.

Iz navedenog se vrlo jasno vidi kako post predstavlja vanu isposničku praksu, duhovno oruje za borbu protiv neuredne navezanosti na same sebe. Dobrovoljno se odricati uivanja u hrani i drugih materijalnih dobara pomae Kristovu učeniku obuzdati prohtjeve naravi oslabljene prvim grijehom, čijim je negativnim posljedicama pogođena čitava osoba. Zgodno opominje drevni liturgijski korizmeni himan: "Utamur ergo parcius, / verbis, cibis, et potibus, / somno, iocis et arctius / perstemus in custodia – Budimo umjereniji u riječima, hrani i piću, snu i igrama, a više panje posvetimo bdijenju".

Draga braćo i sestre, post, ako dobro pogledamo, ima kao svoj krajnji cilj pomoći svakome od nas, kao što je pisao sluga Boji Ivan Pavao II., učiniti od samoga sebe potpuni dar Bogu (usp. Veritatis splendor, 21). Neka zato svaka obitelj i svaka kršćanska zajednica prepoznaju vrijednost korizme kao sredstva koje pomae udaljiti se od svega onoga što dovodi do rastresenosti duha i čvršće prigrliti ono što hrani dušu otvarajući je ljubavi prema Bogu i blinjemu. Tu mislim osobito na veću zauzetost u molitvi, u lectio divina, u pristupanju sakramentu pomirenja i u aktivnom sudjelovanju u euharistiji, prije svega na nedjeljnoj misi. S tom unutarnjom raspoloivošću uđimo u pokorničko ozračje korizme. Neka nas prati Blaena Djevica Marija, uzrok naše radosti (causa nostrae laetitiae) i neka nas podupre u nastojanju da oslobodimo svoje srce od robovanja grijehu kako bi ono postalo sve više "ivo Boje svetohranište". S tom eljom, dok jamčim svoju molitvu da ovo vrijeme korizme bude plodonosno za svakog vjernika i svaku crkvenu zajednicu, od srca svima

udjeljujem apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 11. prosinca 2008.

Papa Benedikt XVI.

©Copyright - Libreria Editrice Vaticana